

Jaume Bartumeu CAP DE GOVERN

«La mateixa nit electoral ja vaig dir que no ens ho posarien gens fàcil»

IAGO ANDREU*
ANDORRA LA VELLA

–¿Sis mesos enrere s'esperava que la situació estigués pràcticament bloquejada en tan poc temps?

–La mateixa nit electoral ja vaig dir que no ens ho posarien gens fàcil, que no ens donarien ni 100 dies de gràcia i que necessitariem l'ajuda de tothom per fer possible el canvi que els ciutadans havien votat. L'escenari que ens van donar les eleccions a partir del moment que l'escrutini ens va retirar el conseller número set de la llista nacional i vam quedar situats en 14 consellers era un escenari que permetia a determinats sectors ultraconservadors repetir una situació de bloqueig. També és veritat que vaig creure que hi hauria seny i responsabilitat i sentit d'Estat, i encara continuo pensant que hi serà. El mateix resultat dels debat de totalitat ens demostra dues coses: la primera és que els que vam guanyar les eleccions i estem al Govern amb majoria relativa som l'únic Govern possible en l'actual escenari parlamentari i les votacions del debat així ho van escenificar: l'esmena a la totalitat de CR només va rebre 11 vots i va ser rebutjada per 17 vots en contra i la del senyor Nomen només va comptar amb els tres vots d'ApC i els altres 25 en contra. D'això se'n dedueix la segona constatació: no hi ha alternativa de Govern al Govern que es va constituir el 8 de juny. A partir d'aquí, ¿què hem de fer? Nosaltres, demanar que s'exerceixi el joc normal de les institucions, és a dir, que per la via de les esmenes parcials s'arribi a uns acords que permetin que el país tingui un Pressupost.

–¿El PS va errar l'estratègia l'endemà de les eleccions, hauria d'haver cedit més des del principi?

–Vam fer el que raonablement ens tocava fer. El que sí que és cert és que el que els electors van situar com a cap de l'oposició el senyor Joan Gabriel, i em va dir diverses coses la nit electoral i durant els dies que van seguir. I entre aquestes coses recordo perfectament que em va dir que ell entenia que el primer debat pressupostari havia de permetre que Andorra disposés d'un Pressupost sense anar a profundes divergències polítiques. Amb ApC vam arribar a un acord de legislatura amb uns pautes i amb una coincidència en diversos punts programàtics. Aquest escenari no va funcionar i crec que tampoc no arreglarem res mirant enrere. El que sí que està clar és que tant CR com ApC el primer exercici que han de fer és reconèixer públicament si accepten o no el resultat de les eleccions.

–L'altre dia al Consell va fer una oferta al senyor Nomen dient: aquest és el nostre programa i a partir d'aquí retallarem o afegirem. ¿Aquesta oferta ja estava feta des de l'endemà de les eleccions?

–Sí. És que aquesta oferta és el que va portar a l'acord que s'havia fet i signat i que a última hora va semblar que es volia posar en qüestió. És que l'escenari està complicat, però està menys complicat del que alguns voldrien: ¿hi ha alguna força política que pugui exercir el paper de frontissa? No, perquè els tres consellers de la plataforma ApC poden reforçar la voluntat de canvi expressada a les urnes arribant a un pacte de legislatura amb el Grup Socialdemòcrata, però no poden girar cap a l'altre costat perquè no hi ha cap majoria alternativa i l'únic que poden fer és bloquejar les institucions, començant pel Pressupost. Aquest és l'escenari. És a dir, o es respecta la voluntat dels electors i es contribueix a la modificació de les propostes del PS reduint punts programàtics i afegint-ne d'altres, o es bloqueja. És que no hi ha més joc.

–¿Els desencontres continus amb ApC els inclina a mirar cap als reformistes?

–Dimarts passat no m'hi vaig voler referir perquè ja vaig manifestar la meua estranyesa per haver acudit a un debat de totalitat del Pressupost i trobar-me enmig d'un debat d'orientació política, però és que jo el 28 d'octubre vaig fer un oferiment de pacte d'Estat amb uns punts ben concrets. Els punts del pacte d'Estat que vaig tornar a oferir en el missatge de final d'any a la ciutadania estan recollits al programa de CR, que estaven al discurs de candidat a cap de Govern del senyor Joan Gabriel i que també es poden trobar a les propostes d'ApC. A partir d'aquí o es vol o no es vol entrar en aquesta dinàmica de pacte. Durant el gener farem una concreció del que vaig dir al Consell General el 29 de desembre i que recollirà la proposta de pacte d'Estat del 28 d'octubre.

–CR només vol participar al pacte d'Estat dins d'un Govern d'unitat...

–El que no pot fer el cap de l'oposició i així li vaig dir dimarts a la Casa de la Vall és dir: «s'acaba el temps i això només es pot solucionar fent les coses que dic jo». És un posicionament poc polític perquè la política és negociació i és pacte i aquí hi ha diversos escenaris: el de pacte de legislatura n'és un, el de la implicació d'un dels dos grups de la minoria parlamentària al Govern n'és un altre, el Govern d'unitat podria ser un tercer però no és l'únic. Per tant dir que «l'única solució és fer el que dic jo»... no ho dic ni jo que vaig ser el cap de llista de la llista nacional més votada i el cap de llista que va guanyar a quatre parròquies sobre set.

–¿Aposta per concretar primer el pacte d'Estat i després buscar la fórmula per aplicar-lo?

–A aquestes altures de curs el que no estem és per perdre el temps ni per fer-lo perdre a la ciutadania amb tantes giravoltes i cops d'efecte. El pacte d'Estat està concretat en uns punts que només poden que recollir l'assentiment del conjunt de l'arc parlamentari i la concreció pot ser o un pacte amb uns acords parlamentaris per permetre la reforma tributària, permetre que el país tingui un Pressupost, reformar l'administració, acostar el país a Europa... i pot ser tot això més una participació

rebutjant l'aprovació d'un Pressupost que no és revolucionari, que no trasbalsa el país, però que marca l'orientació de canvi que van voler la majoria dels electors. ¿És possible aquest escenari? Sí. ¿És coherent? Insisteixo: no gaire. Si es porta la irresponsabilitat fins a bloquejar l'adopció d'un Pressupost, ja vaig avançar que aquest any no hi haurà eleccions. Això unit a la voluntat del Síndic de potenciar la centralitat del Consell General farà que es portin a debat parlamentari una sèrie de reformes. Seria estrany que aquells que portaven al programa la necessitat de fer aquestes reformes després

cap crèdit extraordinari per finançar inversions socialment necessàries. ¿Què en pensa d'aquest oferiment?

–Els plantejaments polítics s'han de fer des del coneixement del funcionament de la legislació de les finances públiques. No es pot pretendre que allò que no es pot fer per la via del Pressupost es pugui fer mitjançant crèdits extraordinaris, coneixent els mecanismes de tramitació dels crèdits extraordinaris... Això és la verbalització d'una voluntat de bloqueig que es tradueix en aquella afirmació absolutament inconstitucional que va fer el senyor Nomen quan deia que el Govern ha

►► Actiu ► El cap de Govern, Jaume Bartumeu, consulta una documentació al seu despatx de Govern.

al Govern. Nosaltres estem oberts al fet que ApC pugui ser dins del Govern i, si no és possible aquest acord, estem oberts a plantejar un Govern de coalició amb CR. Se n'ha de parlar, però no cal estar-hi sis mesos més.

–¿És possible l'escenari d'un Pressupost prorrogat però amb negociacions sobre les reformes estructurals?

–Tot és possible, però si algú vol treballar en unes lleis indispensables per rellançar l'economia i per augmentar la credibilitat exterior del nostre país com a plaça econòmica, financera i de negoci amb seguretat jurídica, està començant malament

no exerceixen el dret d'esmenar els projectes de llei que ha entrat el Govern i no vulguin facilitar l'adopció dels textos.

–¿Què guanyem no anant a eleccions aquest any si no hi ha ni Pressupost ni consens per fer les reformes?

–Això ja ho veurem. Aquí cada força política ha d'assumir el resultat de les seves actuacions. Ara no puc analitzar què passarà si algú fa allò que jo crec que raonablement no pot fer i que, per tant, he d'estar convençut que no farà.

–El senyor Nomen diu que si no hi ha Pressupost, ApC no s'oposarà a

via d'estar tutelat pel Consell General. Això no és a la Constitució i no és admissible des d'una recta lectura de la Constitució. El Consell General exerceix les funcions de control i impulsa l'acció del Govern, però no la tutela. No s'ha de defugir mésquina és la situació: que és que uns van guanyar les eleccions i els altres van quedar situats a uns nivells d'humilitat que haurien d'assumir i a partir d'aquí hi ha joc per a tothom: parlamentari, democràtic i constitucional. Això o un joc inconstitucional, de bloqueig, d'enfrontament i d'intentar malmetre el funcionament de les institucions. Aquesta és una actitud que, en el seu moment, els electors hauran de jutjar.

-Encara que avancin les reformes, ¿seria desitjable avançar les eleccions al 2011 o 2012?

-Personalment, entenc que no. Una vegada enllestida la primera de les prioritats que és la reforma tributària s'ha de començar la negociació amb els països amb els quals tenim establerts acords d'intercanvi d'informació fiscal a la demanda per poder així tancar els futurs convenis per impedir la doble imposició. Paral·lelament, la centralitat del Consell General requerirà, dins del pacte d'Estat plantejat als grups, un gran acord per a l'acostament a Europa. I aquest procés el nostre ambaixador especial per a les relacions amb Europa, el senyor Òscar Ribas, ha dit i repetit que és un procés llarg i dens. No podem començar aquest procés i al cap d'un any escapçar-lo per anar a unes eleccions, perquè aquesta és una qüestió vital per al futur de l'economia andorrana. La hipòtesi amb la qual s'ha de treballar és la d'una legislatura de quatre anys.

tir a l'exterior sense estar discriminats. Anar demanant pròrrogues i declarar a EL PERIÒDIC de fa unes setmanes, tal com va declarar un parlamentari del Grup Reformista, que anirien demanant pròrrogues i dormirien tan tranquils, a mi em planteja dubtes seriosos sobre si realment el Grup Reformista vol ser alternativa de Govern i preparar l'alternança o ha decidit jugar un joc d'oposició per l'oposició.

-Si la legislatura anterior el PLA hagués entrat aquests textos, ¿el PS hauria tingut una actitud diferent a la de CR?

-Els hauríem esmenat sobre la base del nostre projecte, perquè nosaltres teníem projecte, i hauríem permès que funcionessin. Recordo, i està a les hemeroteques, que com a cap de l'oposició vaig proposar repetides vegades al senyor Albert Pintat fer un pacte sobre la reforma tributària.

-¿El PS demana ara a CR allò que el PS no demania donat en una situació similar?

TONY LARA

-Nosaltres mai no hauríem posat en dubte, i al debat d'investidura del 2005 així ho vàiem, que qui havia de formar Govern era la força que havia guanyat les eleccions amb la mateixa majoria relativa que nosaltres de 14 consellers. Aquella força política no havia guanyat a les tres parròquies on hi ha més ciutadanes i ciutadans i nosaltres sí: tant les del 2005 com l'any passat. Per tant, ara fer hipòtesis sobre el que haurien fet els socialdemòcrates no treu cap a res: ara toca als reformistes decidir el que fan. Han de dir si bloquegen o si contribueixen amb sentit d'Estat, com li vaig dir a Gabriel, a fer avançar aquest pacte sobre la reforma tributària i el redreçament de les finances públiques que ha de comportar el canvi que el país necessita.

-Vostè demana pacte, però, mentrestant, l'oposició es queixa de poca transparència en la negociació dels acords d'intercanvi d'informacions fiscals...

-Aqui hem de destriar els dos grups parlamentaris de la minoria. El Grup Reformista sap en quina situació ens trobàvem a l'inici de la legislatura; suposo que coneix, perquè el senyor Pintat els ho devia explicar, que estàvem en una situació d'extrema urgència per evitar que el copríncep francès abandonés la seva alta missió constitucional provocant una crisi institucional sense precedents. Calia fer, per tant, la llei i els convenis ràpidament. Pretendrem que

PARAULA DE CR

«Gabriel em va dir que el primer debat pressupostari havia de passar sense profundes divergències polítiques»

AMB DIFICULTATS

«L'escenari està menys complicat del que alguns voldrien: ¿hi ha alguna força política que pugui fer de frontissa? No»

AMPLIACIÓ

«Durant el gener farem una concreció de la proposta de pacte d'Estat que vam oferir el 28 d'octubre»

TREBALL DE LES LLEIS

«Seria estrany que els que portaven al programa la necessitat de fer reformes no esmenin els projectes»

L'ACTITUD REFORMISTA

«Demana pròrrogues *in eternum* no és propi d'un partit que vol ser alternativa del Govern socialdemòcrata»

AMB PERSPECTIVA

«Com a cap de l'oposició vaig proposar diverses vegades un pacte sobre la reforma tributària. És a les hemeroteques»

SOBRE EL LÍDER D'ApC

«Es va erigir portaveu d'aquell absolutament minoritari sector de la banca que creia que es podia fer l'andorrà»

s'havia de donar més informació és quelcom que ho pot dir una força extraparlamentària o una força que ha arribat a la política fa sis mesos, però no una força política que és hereva d'un partit que va governar durant 14 anys. No hem fet res de diferent del que va fer el senyor Pintat quan va negociar i portar a ratificació del Consell l'acord amb la Santa Seu; amb la diferència que nosaltres sí que hem informat prèviament del que havien de dir els acords. Tothom que hagi seguit el dossier sap que aquests acords són fills d'un acord marc establert per l'OCDE. Quan portem els acords a ratificar al Consell es podrà comprovar que s'assemblen molt perquè no es poden separar gaire, ni per una banda ni per l'altra, de l'acord marc. L'oposició fa oposició de la manera que creu que l'ha de fer, i ho respecto, però podria trobar arguments millors que aquest.

-Això quant a la posició de CR. ¿I sobre el posicionament d'ApC?

-És que des del primer moment que es va plantejar aquesta qüestió, el senyor Nomen es va erigir en portaveu d'aquell absolutament minoritari sector de la banca que fins al penúltim instant ha intentat fer creure que tot això no es podia anar allargant, que encara es podia fer l'andorrà i que no calia avançar gaire en els acords d'intercanvi d'informació. Això per una banda, i de l'altra, la reiterada insistència dient que aquests acords introduïen la retroactivitat, la qual cosa sempre he negat i torno a negar ara, no ha servit per res més que per desestabilitzar les negociacions que estàvem fent i per posar en perill la credibilitat del sector financer.

-¿Fins a quin punt va obtenir resultats l'intent de desestabilitzar les negociacions amb Espanya que vostè denuncia?

-De les negociacions amb Espanya en parlaré quan haguem signat l'acord; però que la voluntat era aquesta és més que diàfan, és absolutament clar. ¿Els resultats? Tothom aplica l'estratègia que creu que ha d'aplicar, però al final, igual que els electors ens van situar a tots allà on ens pertocava, cadascú té l'àmbit d'influència que té dins i fora de les nostres fronteres. Per tant, no per picar molt de peus s'arriba gaire més enllà del riu Runer.

-Des d'ApC es critica que vostè vulgui signar amb la ministra d'Economia espanyola, Elena Salgado, per la publicitat que es donarà a l'acord entre els clients espanyols de la banca...

-És bastant evident que l'orientació que nosaltres hem donat a la negociació és la que és i la que hauria volgut donar, i no podrà, el senyor Nomen és una altra diferent i absolutament equivocada. No tinc especial interès en rebatre els seus posicionaments, els electors ja la van rebatre en el seu moment. Nosaltres portarem els acords al Consell General, es farà el debat i cada força política responsablement haurà de decidir si els vol aprovar o si els vol rebutjar.

-Amb la decisió del Primer de Maig, ¿els socialdemòcrates han

descafeïnat el seu missatge?

-Som conscients del que vol dir governar un país amb unes finances públiques en fallida tècnica i amb una crisi econòmica galopant i que no té perspectives de millora a curt termini. A partir d'aquí tancar un disabde de pont ens va semblar un risc que no podíem assumir. Sembla que ningú vulgui veure que la declaració del Primer de Maig com a festiu comporta unes compensacions econòmiques per als assalariats del comerç. Els que ens volen donar lliçons d'esquerranisme no s'han llegit bé el decret.

-¿El problema real són els calendaris comercials o la legislació sindical i laboral?

-Comparteixo la visió que la qüestió de fons és la legislació sindical i així ho he explicat als diferents sindicats. El Grup Parlamentari Socialdemòcrata plantejarà aquesta qüestió als altres grups parlamentaris en les properes setmanes. Per tant, si ens hem de creure els plantejaments dels altres dos grups, trobarem un consens per a aquests textos.

-Però si en la reforma fiscal, que tots duïen al programa, costa trobar el consens, ¿no resultarà impossible en el cas de les lleis laborals?

-Però és que el fons de la qüestió és que aquí hi ha una estratègia política fonamentada en la voluntat de no reconèixer el resultat de les eleccions i de negar als socialdemòcrates el legítim i constitucional dret a assumir la responsabilitat del Govern. A partir d'aquí, les estratègies de bloqueig van en totes les direccions de l'activitat legislativa per intentar forçar les institucions i foragitar els socialdemòcrates del Govern del país. Per tant, mentre aquesta sigui l'estratègia no avançarem ni en les lleis tributàries ni en les lleis socials, perquè el que s'està buscant és una altra cosa: inconfessable, perquè és inconstitucional; irresponsable, perquè posa en perill les institucions i l'economia; i inadmissible des de tots els punts de vista.

-¿Què ha canviat en les relacions del Govern amb els agents econòmics com ara la Cambra de Comerç?

-El Govern ha volgut mantenir la mà estesa i un diàleg franc i cordial, però al mateix temps el Govern també ha deixat clar a determinats sectors que el Govern governa. Jo entenc que si la Cambra de Comerç estava acostumada a donar un calendari de dies festius que no era discutit ni modificat ara estigui incòmoda amb la nova situació. Però bé, la Cambra de Comerç és molt important, l'escollim i l'escollarem, però cadascú ha d'estar al lloc que li pertoca. A aquells membres de la Cambra que no els sembli bé el resultat electoral, i no parlo de la Cambra com a institució perquè és apolítica i col·laboradora del Govern per definició, per això hi haurà unes noves eleccions amb diverses opcions polítiques. =

*andreu@andorra.elperiodico.com

-¿La situació actual està endarrerint el calendari de reformes amb què comptava el Govern?

-L'actitud de CR en aquesta qüestió la trobo senzillament incompreensible. Després d'haver-ne parlat amb els reformistes, hem entrat uns projectes de llei que són fills de l'esquelet dels projectes de llei que havia deixat preparats l'anterior Govern, evidentment els hem modificat, ampliat i revisat amb els nostres assessors; però ara els pertoca a ells la responsabilitat de fer esmenes. Ells saben que després de legislar sobre l'intercanvi d'informació tributària calia fer aquestes lleis, que són necessàries perquè els empresaris i professionals andorrans puguin sor-